

ПРАКТИКУМ 6:

Врста и ниво студија: основне академске, 6. семестар.

Назив предмета: Практикум из историје опште књижевности 6.

Наставник (за предавања): др Вук Петровић.

Наставник/сарадник (за вежбе): др Вук Петровић.

Број ЕСПБ: 3.

Статус предмета: обавезни предмет.

Предмет Практикума 6 је проза 19. века у француској, енглеској и руској књижевности. На часовима се обрађују најважнији и најсложенији романи и приповетке европског реализма и натурализма. Анализа је усмерена литерарноисторијски, ка разумевању узајамних формалних и идејних односа и утицаја на нивоу националних књижевних низова, као и на равни општијих европских збивања у књижевности 19. века; обрада материје усмерена је, такође, и херменеутички, ка препознавању иманентних литерарних разлога који дела из програма чине поетски изузетним. Циљ предмета је да студенте припреми за полагање испита из Историје опште књижевности 6.

Оцену из Практикума 6 формира збир бодова стечених похађањем часова (40 бодова) и израдом есеја (дужине од 7 до 10 страна) на једну од понуђених тема.

ПОНУЂЕНЕ ТЕМЕ

Стендалов „субјективни“ реализам у *Црвеном и црном*

Провинција као огледало европске историје у Стендаловом *Пармском картузијанском манастиру*

Тема наполеонства у Стендаловим романима

Лик Вотрена у Балзаковим романима

„Роман разочарања“ у француском реализму (*Изгубљене илузије* и *Сентиментално васпитање*)

Флоберова поетика на примеру *Госпође Бовари*

Обрада историјске грађе у Флоберовом *Сентименталном васпитању*

Мотивација људског пораза у Флоберовој *Госпођи Бовари* и Мопасановој *Огрлици*

Натурализам, реализам и фантастика код Мопасана (*Дунда, Орла* и још 2 приповетке по избору)

Натурализам код Мопасана и Золе (*Дунда и Жерминал*)

Дух позитивизма и натуралистичке тенденције у књижевности (*Мидлмарч* Џ. Елиот / Золин *Жерминал*)

Циклична композиција Балзакових *Изгубљених илузија* и Дикенсових *Великих очекивања*

Хумор и гротеска у Дикенсовом роману

Иронија као организациони принцип Текеријевог *Вашиара таштине*

Онеобичавање историјске материје код Стендала и Текерија

Мидлмарч Џ. Елиот као „студија провинцијског живота“

Паралеле између Пушкиновог *Евгенија Оњегина* и Љермонтовљевог *Јунака нашег доба*

Модификација романтичног наслеђа у Љермонтовљевом *Јунаку нашег доба*

Наративни поступак у кратким прозним формама код Пушкина, Гогоља и Љермонтова

Сказ код Пушкина и Гогоља

Петроград у Гогољевим приповеткама

Поступак при изградњи сижеа у Гогољевом *Носу* и *Шињелу*

Тема Русије у Гогољевим *Мртвим душама* и *Браћи Карамазовима* Достојевског

Полифонија у *Злочину и казни* / *Браћи Карамазовима*

Теме зла и искупљења у *Злочину и казни*

Огледање поеме о Великом инквизитору у целини романа *Браћа Карамазови*

Смисао уништења оца у *Браћи Карамазовима*

Новозаветна тежишта у роману Достојевског

Тема наполеонства код Толстоја и Достојевског

Кривица Ане Карењине

Мотивација јунакињиног самоубиства у Толстојевој *Ани Карењиној*

Композициони и семантички однос између Ане Карењине и Љевина

Деформација историјске грађе у Толстојевом *Рату и миру*

Однос између руског и француског у *Рату и миру*

Праштање и страдање у *Рату и миру*

Приповедачева филозофија историје у *Рату и миру*

Толстојев приказ смрти (*Смрт Ивана Иљича* и један од два велика романа)

Тема брака у Толстојевој прози

Кратка прозна форма код Тургеева и Чехова

Импесионизам у Чеховљевој *Стени*

Чеховљева поетика на примеру *Даме са псетањетом*

Мотив прелјубе код Флобера, Толстоја и Чехова (студент бира 2 аутора од предложених)

Приказ „малог“ човека код Пушкина, Гогоља и Чехова

Време у Чеховљевим драмама

СЕКУНДАРНА ЛИТЕРАТУРА КОЈА СЕ ПРЕПОРУЧУЈЕ ЗА ИЗРАДУ ИСПИТНИХ РАДОВА:

Стендал, Балзак, Флобер

Е. Ауербах, „У кући де ла Мол“, *Mimesis*.

Трећи програм Радио Београда, бр. 127–128 [темат о Стендалу], 2005.

Ђ. Лукач, „Балзакове *Изгубљене илузије*“, „Полемика између Балзака и Стендала“, *Огледи о реализму*.

Трећи програм Радио Београда, бр. 113–114 [темат о Флоберу], 2002.

Ж. Русе, „Госпођа Боавари – књига ни о чему“, *Облик и значење*.

Зола, Мопасан, натурализам

Ђ. Лукач, „Золина стогодишњица“, *Огледи о реализму*.

Р. Јосимовић, *Натурализам*.

Е. Ауербах, „Жермини Ласерте“, *Mimesis*.

Ј. Мелетински, „Од романтизма ка реализму“, *Историјска поетика новеле*.

К. Квас, „Стил, форма и реализам: Мопасан“, *Границе реализма*.

„Мопасан“, *Француска књижевност III/1*.

Дикенс, Текери, Ц. Елиот

С. Кољевић, „Гротескни језик *Великих очекивања*“, *Хумор и мит*.

В. Набоков, „Чарлс Дикенс – *Суморна кућа*“, *Есеји*.

А. Кетел, „Оливер Твист“, „Вашар Таштине“, „Мидлмарч“, *Енглески роман*.

К. Квас, „Реализам, интертекстуалност и тржишни односи: Текери“, *Границе реализма*.

Пушкин, Љермонтов, Тургенев

Формалисти о Пушкину (ур. Т. Поповић).

В. Виноградов, „Стил прозе Љермонтова“, у: *Есеји о Пушкину и Љермонтову*.

Поља, бр. 490 [темат о Љермонтовљевом *Јунаку нашег доба*], 2014.

Ј. Мелетински, „Од романтизма ка реализму“, *Историјска поетика новеле*.

Б. Ејхенбаум, „Тургеневљев артизам“, *Књижевност*.

Гогољ

Б. Ејхенбаум, „Како је направљен Гогољев *Шињел*“, *Поетика руског формализма*.

Трећи програм Радио Београда, бр. 96-99 [темат о Гогољу], 1993.

Ј. Ман, *Поетика Гогоља*.

А. Бели, *Мајсторство Гогоља*.

В. Петровић, „Подземни хумор *Мртвих душа*“, Зборник Матице српске за књижевност и језик, бр. 68/1, 2020.

Достојевски

М. Бахтин, *Проблеми поетике Достојевског*.

Ц. Стејнер, *Толстој или Достојевски*.

Ј. Тињанов, „Гогољ и Достојевски: ка теорији пародије“, *Стиховна семантика*.
Архаисти и новатори.

Л. Шестов, „О препороду убеђења код Достојевског“, *Умозрење и откривење*.

Д. Стојановић, „Порота од овога света“, *Рајски ум Достојевског*.

Толстој

Л. Шкловски, *Грађа и стил у Толстојевом роману «Рат и мир»*.

Ц. Стејнер, *Толстој или Достојевски*.

В. Набоков, „Смрт Ивана Иљича“ и „Ана Карењина“, *Есеји из руске књижевности*.

Ђ. Лукач, „Толстој и надмашивање друштвених форми живота“, *Теорија романа*.

Чехов

В. Набоков, „Дама с псетанцетом”, *Есеји из руске књижевности*.

Т. Ман, „Оглед о Чехову”, *Есеји*, II.

Ј. Христић, *Чехов – драмски писац*.

Р. Вилијамс, „Антон Чехов”, *Драма од Ибзена до Брехта*.